

**Protokół z V posiedzenia Zespołu do Spraw Romskich
Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych
Warszawa, 11 lutego 2009 r.**

Część wstępna

W dniu 11 lutego 2009 r. w Warszawie odbyło się V posiedzenie Zespołu do Spraw Romskich Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, zwanego dalej „Zespołem”. Lista obecności w załączeniu.

Posiedzenie Zespołu otworzył Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Pan Tomasz Siemoniak, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej. Powitał zebranych, a następnie przekazał głos przedstawicielowi mniejszości romskiej w Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych Panu Romanowi Chojnackiemu, który poprowadził dalszą część spotkania.

Członkowie Zespołu do Spraw Romskich przyjęli następujący porządek obrad posiedzenia.

Porządek obrad

1. Zatwierdzenie protokołu z IV posiedzenia Zespołu do Spraw Romskich.
2. Informacja na temat stanu realizacji „komponentu romskiego” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
3. Sprawy bieżące.

Ad 1.

Pan Roman Chojnacki zwrócił się do członków Zespołu z prośbą o zgłoszenie ewentualnych uwag do protokołu z IV posiedzenia Zespołu. Wobec braku uwag, protokół został przyjęty.

Ad 2.

Pan Bartosz Ziółkowski, Kierownik Zespołu ds. Imigrantów i Integracji Społecznej Władzy Wdrażającej Programy Europejskie przedstawił informacje na temat stanu wdrażania i realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w zakresie Poddziałania 1.3.1 – Projekty na rzecz społeczności romskiej. W dniu 9 października 2008 r. Władza Wdrażająca Programy Europejskie ogłosiła pierwszy konkurs o dofinansowanie realizacji projektów w ramach

Poddziałania 1.3.1. (nabór zamknięto w dniu 30 grudnia 2008 r. w związku z końcem roku kalendarzowego). Termin ogłoszenia konkursu w roku 2008 związany był z koniecznością wcześniejszego wypracowania regulacji kwalifikujących udział dzieci romskich w projektach realizowanych w ramach „komponentu romskiego”.

W 2008 r. do wspomnianego konkursu zgłoszonych zostało 66 wniosków na ogólną kwotę 84 066 826. Z powyższej puli odrzucono 23 wnioski z przyczyn formalnych. Do realizacji zostało skierowanych 6 wniosków:

1. *Romska Fiesta - warsztaty dla instytucji* - Desoto Sp. z o.o. z Lublina, wartość projektu: 252 936 zł,
2. *Romska szkoła umiejętności* - Fundacja Rozwoju Nauki i Przedsiębiorczości z Poznania, partner: Związek Romów Polskich, wartość projektu: 446 722,73 zł,
3. *Romska droga do pracy - program aktywizacji Romów z Małopolski i Podkarpacia* – wnioskodawca: Uniwersytet Łódzki, partnerzy: Stowarzyszenie Kulturalno Społeczne Romów „Centrum Kultury Romów w Polsce”, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie działający przez jednostkę pozawydziałową Małopolską Szkołę Administracji Publicznej, wartość projektu: 1 926 764,11 zł.
4. *Zawierciańscy Romowie wczoraj i dziś - promocja integracji społeczności romskiej w Zawierciu* – Gmina Zawiercie / Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, wartość projektu: 264 281,16 zł,
5. *Innowacyjni Romowie na rynku pracy* – Związek Romów Polskich z siedzibą w Szczecinku, wnioskowana wartość projektu: 978 963,46 zł,
6. *Edukacja – Przedsiębiorczość – Wzorce postaw. Trzy filary awansu ekonomicznego i społecznego Romów w Polsce* – Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie działający przez Małopolską Szkołę Administracji Publicznej (MSAP), partnerzy: Uniwersytet Łódzki, Stowarzyszenie Kulturalno – Społeczne Romów „Centrum Kultury Romów w Polsce”, Stowarzyszenie Romów w Krakowie, wnioskowana wartość projektu: 890 463,64 zł.

Powyższe projekty uzyskały wymaganą liczbę punktów pozwalającą na rekomendowanie wniosku do dofinansowania. Jednakże w celu ustalenia ostatecznej wysokości kwoty dofinansowania, podjęto decyzję o skierowaniu wskazanych wniosków do negocjacji mających na celu wyjaśnienie zakwestionowanych lub budzących wątpliwości pozycji.

Pan Bartosz Ziółkowski poinformował zebranych, że w lutym br. Władza Wdrażająca Programy Europejskie planuje ogłoszenie konkursu na 2009 r. Jednocześnie przekazał informację o nowych kryteriach strategicznych zapisanych w Planie Działania na rok 2009.

Pani Joanna Chojnacka poinformowała zebranych, że na spotkaniu strony mniejszościowej w dniu 10 lutego 2009 r., wypracowano szereg pytań odnośnie wdrażania „komponentu romskiego”.

Członkowie Zespołu, reprezentujący mniejszość romską, zaznaczyli, że niewiele projektów, które złożone były przez romskie organizacje pozarządowe, otrzymało dofinansowanie.

Pan Bartosz Ziółkowski poinformował, że podczas weryfikacji wniosków o dofinansowanie w ramach Poddziałania 1.3.1 żadne podmioty nie są preferowane. Podczas weryfikacji merytorycznej wniosku, ocenie poddawane są możliwości realizacji projektu w aspekcie dotychczasowej działalności danego podmiotu oraz przychodów, jakie osiągnął beneficjent w poprzednim roku obrotowym.

Pan Andrzej Grzymała-Kazłowski poddał w wątpliwość zasadność twierdzenia, że niewielka liczba organizacji romskich otrzymała dofinansowanie w ramach 1 konkursu. Na ponad 60 wniosków zaledwie 5 złożonych było przez podmioty romskie reprezentujące III sektor. Wnioski, które otrzymały dofinansowanie, poza jednym, wykazują wśród partnerów romskie organizacje pozarządowe.

Pani Małgorzata Różycka dodała, że nie należy dzielić projektów na „romskie” i „nie-romskie”. Wszystkie projekty, które otrzymują dofinansowanie w ramach Poddziałania 1.3.1 mają służyć integracji społeczności romskiej w Polsce oraz gwarantować wysoką efektywność działań. Fakt realizacji tych zadań przez romskie organizacje pozarządowe lub inne podmioty ma drugorzędne znaczenie.

Przedstawiciele mniejszości romskiej zwrócili także uwagę na rozbieżności w ocenie poszczególnych wniosków dokonywanej przez asesorów.

Pan Bartosz Ziółkowski podkreślił, że asesory oceniają wnioski niezależnie od siebie. Rozbieżności w opiniowaniu wniosków są przewidziane w Systemie Realizacji PO KL. Zgodnie z *Zasadami dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013*, w przypadku rozbieżności sięgających 30% punktów i więcej pomiędzy opiniami dwóch osób oceniających (przy czym ocena przynajmniej jednej z nich musi wynosić minimum 60 punktów), projekt poddawany jest dodatkowej ocenie, którą przeprowadza trzeci oceniający.

Pani Joanna Chojnacka poprosiła o przedstawienie procedury wyboru asesorów zasiadających w Komisji Oceny Projektów dla Poddziałania 1.3.1.

Pan Bartosz Ziółkowski wyjaśnił, że nabór został przeprowadzony zgodnie z *Zasadami dokonywania wyboru projektów PO KL*. W maju 2008 r. w siedzibie Władzy Wdrażającej Programy Europejskie, w miejscu publicznie dostępnym oraz na stronie internetowej, zamieszczono ogłoszenie o możliwości ubiegania się o wpis na listę asesorów. Wśród ofert, które wpłynęły we wskazanym w ogłoszeniu terminie, niespełna 10 przeszło weryfikację formalną. Instytucja Ogłaszająca Konkurs planowała nabór 5 asesorów. Asesorem mogła zostać osoba, która spełniała jednocześnie określone w ogłoszeniu warunki. Wybrano najlepsze oferty, listę asesorów podano do publicznej wiadomości na stronie internetowej WWPE.

Pani Joanna Chojnacka zwróciła uwagę na istniejące ryzyko, że jeśli środki przeznaczone na wdrażanie „komponentu romskiego” nie zostaną wydatkowane, mogą być przeznaczone na inne działania zapisane w PO KL. Poprosiła równocześnie o wyjaśnienie, co się dzieje z alokacją pieniężną niewydatkowaną w roku, na który została przeznaczona.

Pan Bartosz Ziółkowski poinformował zebranych, że w 2010 roku planowana jest weryfikacja wydatkowania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego. Istnieje możliwość, że po dokonaniu ww. weryfikacji, zaproponowane zostanie przesunięcie środków pomiędzy częścią komponentów. Zauważył, że nie widzi zagrożenia niewydatkowania alokacji przeznaczonej na wdrażanie „komponentu romskiego” w latach 2007-2013. W pierwszym konkursie wiele wniosków uzyskało punktację powyżej 60 pkt, jednak z uwagi na drobne uchybienia i nieprawidłowości wnioski te nie otrzymały wymaganego minimum punktowego w poszczególnych częściach karty oceny merytorycznej. Wysoka ocena ww. wniosków jest jednak sygnałem, że wniosek został uznany za dobrą propozycję, wymagającą jedynie nanieśienia poprawek i uzupełnienia. Dodał, że środki, które nie zostały wydatkowane z alokacji przypadającej na 2008 r. zostaną zakontraktowane w roku 2010.

Pan Dobiesław Rzemieniewski dodał, że w jego ocenie, po uruchomieniu konkursu na rok 2009, roczna alokacja w wysokości 12 mln złotych, przeznaczona na projekty realizowane w ramach „komponentu romskiego”, może być niewystarczająca.

Pan Janusz Kamiński zapytał, czy istnieje możliwość wskazania, w jakim procencie została wykorzystana alokacja na rok 2008.

Pan Bartosz Ziółkowski poinformował, że z uwagi na trwające negocjacje trudno wskazać konkretną kwotę wykorzystanej alokacji. Na podstawie danych, które posiada Władza Wdrażająca, można mówić o ok. 30-40 % wykorzystanej alokacji. Dokładna kwota będzie znana po podpisaniu umów ze wszystkimi beneficjentami. Kwota ta zostanie podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej WWPE.

Pan Stanisław Stankiewicz poddał w wątpliwość zasadność projektów badawczych. Zauważył, że istnieje ryzyko, iż podmioty przeprowadzające badania nie mają przełożenia na środowisko romskie.

Pan Bartosz Ziółkowski wyjaśnił, że w ramach „komponentu romskiego” nie można realizować samoistnych projektów badawczych. Zgodnie z *Wytycznymi dla wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*, Projekty realizowane w ramach Poddziałania 1.3.1 muszą być kompleksowymi przedsięwzięciami łączącymi różnorodne działania w celu osiągnięcia jak najwyższego poziomu integracji społecznej i/lub aktywizacji zawodowej członków społeczności romskiej. Dodał, że projekty, których wnioskodawcą jest Uniwersytet Łódzki nie mają charakteru projektów badawczych.

Członkowie Zespołu omówili również konieczność przeprowadzania szkoleń z zakresu pisania projektów, wypełniania wniosków w Generatorze Wniosków Aplikacyjnych oraz kwalifikowalności kosztów. Zaproponowano, aby szkolenia odbywały się na terenie całego kraju, dla wąskiej grupy beneficjentów.

Pan Bartosz Ziółkowski przychylił się do propozycji członków Zespołu, poprosił jednocześnie o przekazywanie do WWPE informacji na temat preferowanej tematyki szkoleń oraz propozycji miejscowości, w których miałyby się one odbywać.

Pani Krystyna Markowska zauważyła, że nie wszystkie organizacje romskie przygotowane są do aplikowania o środki z funduszy strukturalnych. Podkreśliła, że wymogi stawiane przed organizacjami pozarządowymi, które planują realizację projektów w ramach „komponentu romskiego” (m.in. poziom zabezpieczeń finansowych), utrudniają romskim podmiotom aplikowanie o środki unijne. Zauważyła, że w przypadku *Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce*, w pierwszym kwartale roku – do momentu refundacji poniesionych przez podmiot nakładów – projekty realizowane są ze środków własnych instytucji. Zaaapelowała o szkolenia mające formę warsztatową, a nie ogólną. Zaproponowała utworzenie komórki doradczej w WWPE, która pomagałaby słabszym podmiotom w przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych. Wskazała na utrudniony kontakt z Władzą Wdrażającą Programy Europejskie

Pan Andrzej Grzymała-Kazłowski zwrócił uwagę, że porównywanie mechanizmów składania wniosków do *Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce* oraz do Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wydaje się zbyt daleko idące. Reguły technicznej pracy z wnioskiem w *Programie* i PO KL charakteryzuje zupełnie inny mechanizm.

Pan Bartosz Ziółkowski dodał, że obecnie w Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla Podziałania 1.3.1 zaledwie 5 osób odpowiada za procedurę wdrażania „komponentu romskiego”. Brak sił przerobowych, w połączeniu z ograniczonymi środkami z pomocy technicznej na funkcjonowanie IP 2, powoduje, że utworzenie komórki służącej pomocy w wypełnianiu wniosków nie jest możliwe. Zachęcił do korzystania z pomocy Regionalnych Ośrodków EFS świadczących doradztwo bezpośrednio dla projektodawców, którzy planują złożyć wniosek do EFS, albo już otrzymali dotację i potrzebują wsparcia w zakresie wdrażania projektów. Pomoc RO EFS jest bezpłatna. Zachęcił również do zawierania partnerstw. Dodał, że zgodnie z *Zasadami finansowania PO KL*, zabezpieczeniem prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie projektu – w przypadku, gdy wartość dofinansowania przyznanego w umowie nie przekracza 1 mln zł – jest złożony przez beneficjenta w terminie 10 dni od dnia podpisania umowy weksel *in blanco* wraz z deklaracją wekslową. Weksel *in blanco* stanowi jedną z najprostszych form zabezpieczenia finansowego, nie powinien on stanowić bariery nawet dla organizacji z mniejszym potencjałem finansowym.

Pan Dobiesław Rzemieniewski zwrócił uwagę, że napisanie poprawnego wniosku i otrzymanie dofinansowania to początkowa faza realizacji projektu. Poważnym problemem może być stosunkowo wysoki stopień trudności rozliczania projektu współfinansowanego ze środków unijnych.

Pani Krystyna Markowska poprosiła o stanowisko WWPE odnośnie uwzględniania w kosztorysach projektów stypendiów motywacyjnych dla beneficjentów korzystających ze szkoleń oraz możliwości uczestniczenia przez jedną osobę w kilku szkoleniach jednocześnie w ramach jednego projektu.

Pan Janusz Kamiński zauważył, że Powiatowe Urzędy Pracy od dawna stosują system dodatków motywacyjnych.

Pan Andrzej Grzymała-Kazłowski poinformował zebranych, że zgodnie z Systemem Realizacji PO KL dodatki motywacyjne dla uczestników projektów są kwalifikowane. W wątpliwość należy jednak poddać efektywność takich dodatków. Ułatwiają one realizację zadania, jednak mają charakter demotywacyjny. O przystąpieniu uczestnika do szkolenia powinna decydować jego wewnętrzna motywacja, a nie możliwość otrzymania dodatku szkoleniowego. Uwzględnienie w projekcie stypendiów motywacyjnych dla beneficjentów korzystających ze szkoleń wymaga uzasadnienia. Ponadto, wysokość dodatku szkoleniowego powinna zostać ustalona zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99 poz. 1001).

Pan Bartosz Ziółkowski podkreślił, że celem „komponentu romskiego” nie jest wyliczanie liczby beneficjentów i liczby projektów skierowanych do realizacji, lecz przyczynienie się do integracji społeczno-zawodowej Romów w Polsce. Dodał, że nie ma przeciwwskazań, aby jedna osoba równocześnie uczestniczyła w kilku szkoleniach różnego typu.

Pani Ewa Krzyżanowska zwróciła uwagę, że brakuje konsultacji projektów kierowanych do realizacji w ramach Poddziałania 1.3.1 ze społecznością romską. Zaproponowała, aby WWPE rozważyła możliwość wprowadzenia do Komisji Oceny Projektów konsultanta romskiego. Zauważyła, że z doświadczenia wie, iż jeden z projektów, które otrzymały pozytywną rekomendację asesorów, nie angażuje do czynnego udziału przedstawicieli społeczności romskiej. Odmówiła przekazania bliższych informacji na powyższy temat.

Panowie Stanisław Stankiewicz i Janusz Kamiński zwrócili uwagę, że należałoby wypracować mechanizm, który zobowiąże beneficjentów Poddziałania 1.3.1 do konsultowania wniosków i planowanych działań z przedstawicielami społeczności romskiej.

Pan Bartosz Ziółkowski zauważył, że Władza Wdrażająca Programy Europejskie, mając na uwadze, iż skuteczność projektów integracyjnych w dużym stopniu zależy od poziomu identyfikacji grup docelowych z projektem i zaangażowania ich uczestników w realizację projektów, w których będą partycypować, wprowadziła w roku bieżącym dodatkowe punkty (kryterium strategiczne) dla projektów zapewniających zaangażowanie przedstawicieli społeczności romskiej na etapie przygotowania i realizacji projektu.

Pani Sylwia Maroń poprosiła o przybliżenie kwestii subsydiowanego zatrudnienia.

Pan Bartosz Ziółkowski poinformował, że pracodawca może otrzymać dofinansowanie na zatrudnienie pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej lub bardzo niekorzystnej sytuacji. Kwalifikowalne są wówczas koszty płac nowozatrudnionego pracownika (tj. koszty wynagrodzenia brutto oraz opłacanych od wynagrodzeń obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne) ponoszone przez okres 12 miesięcy (w przypadku osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji) lub 24 miesięcy (w przypadku osób znajdujących się w bardzo niekorzystnej sytuacji). Intensywność pomocy nie może przekroczyć 50% kosztów płac. W przypadku osób niepełnosprawnych koszty te nie mogą przekroczyć 75%.

Pani Halina Świtek zapytała o konkurs na rok 2009 oraz czy projekty, które dostały dofinansowanie są realizowane wg starych czy nowych kryteriów.

Pan Bartosz Ziółkowski poinformował, że projekt taki będzie realizowany według starych kryteriów.

Podjęto również temat stosowania prawa zamówień publicznych. Pan Bartosz Ziółkowski poinformował, że przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień

publicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1163, z późn. zm) w pewnym zakresie mogą dotyczyć także organizacji pozarządowych, lecz ze względu na specyfikę PO KL w „komponencie romskim” najprawdopodobniej nie zajdzie taka okoliczność. Wszystkie podmioty bezwzględnie zobowiązane są do stosowania zasady konkurencyjności.

Pani Joanna Chojnacka poprosiła o informację na temat sieci EUroma. Zadała również pytanie, czy istnieje możliwość, aby w pracach sieci uczestniczyli Romowie.

Pan Bartosz Ziółkowski wyjaśnił, że EUroma jest inicjatywą grupującą instytucje zarządzające Europejskim Funduszem Społecznym (lub instytucje, którym zostały przekazane kompetencje w zakresie uczestnictwa w sieci) oraz instytucje rządowe odpowiedzialne za politykę skierowaną do społeczności romskiej w kontekście wdrażania funduszy strukturalnej. Sieć powołano pod auspicjami Komisji Europejskiej. Dodał, że nie widzi przeciwwskazań do uczestniczenia przedstawicieli społeczności romskiej w spotkaniach sieci. Należy jednak mieć na uwadze, że - zgodnie z zasadami finansowania sieci - każdy uczestnik sam ponosi koszty przejazdu i zakwaterowania.

Ad 3.

Pani Krystyna Markowska poprosiła o wyjaśnienie, kiedy będą znane decyzje w sprawie podziału środków w ramach *Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce*.

Pan Andrzej Grzymała-Kazłowski poinformował, że procedura podziału środków z *Programu* powinna zostać zakończona w przeciągu 2 tygodni.

Ustalono, że kolejne posiedzenie Zespołu odbędzie się w dniu 7 kwietnia 2009 r. Tematem spotkania będzie problematyka asystentów edukacji romskiej oraz asystentów społecznych.

Posiedzenie zamknął Pan Roman Chojnacki.

Roman Chojnacki

Członek Komisji

Tomasz Siemoniak

Współprzewodniczący Komisji

